

BAŠTINA Počelo vraćanje originalnih skulptura apostola na glavni portal šibenske katedrale

Marija LONČAR
 NIKOLINA VUKOVIĆ STIPANIČEV/EPH

Izvorne skulpture apostola sa zapadnog portala katedrale sv. Jakova koje su zbog obnove bile skinute, a na njihovo mjesto prije nešto više od dvije godine postavljene nove kamene replike koje su skandalizirale brojne stručnjake te šibensku i hrvatsku kulturnu javnost, ponovo se vraćaju na svoje mjesto! Proteklih dana na portal je postavljena treća od ukupno 12 "starih" skulptura, a postupak vraćanja provodi se uz nadzor Konzervatorskog odjela u Šibeniku. Počeo je u prosincu prošle godine, a prema riječima konzervatorice **Diane Bolanče** do kraja godine bit će vraćene još tri skulpture.

– Na skulpturama koje su do sada vraćene na portal

Odzvonilo spornim kopijama, vraćaju se originali

obavljeni su restauratorski zahvati konsolidacije i fiksiranja oštećenih površina. Restauracija je obavljena u Odsjeku za kamenu plastiku Restauratorskog odjela u Splitu koji je sastavni dio Hrvatskog restauratorskog zavoda. Inače, procjena stanja i načina restauracije i prezentacije provode se za svaku skulpturu zaseb-

no u koordinaciji restauratora i mjerodavnog konzervatora – kazala je Bolanča.

Odluku o povratku originalnih skulptura još je u veljači 2014. godine donijelo Hrvatsko vijeće za kulturna dobra. Sukladno tomu i Stručno savjetodavno povjerenstvo za radove na obnovi katedrale sv. Jakova, koje se sastalo nekoliko mjeseci kasnije, utvrdilo je da se zamjenske skulpture moraju ukloniti s portala te se trebaju vratiti njihovi originali ili da se, ukoliko to ne bi bilo moguće zbog stanja u kojem se originalni kipovi nalaze, postave njihove faksimilske replike.

Sporne kopije

Ove odluke uslijedile su nakon što su bile postavljene nove kamene replike koje su svojom bjelinom bole oči i koje su već na prvi pogled odskakale od cjelokupnog izgleda portala. No, najveći problem, kako su tada isticali stručnjaci, a među njima i povjesničar umjetnosti dr. sc. **Predrag Marković** koji je vodio povjerenstvo za obnovu katedrale,

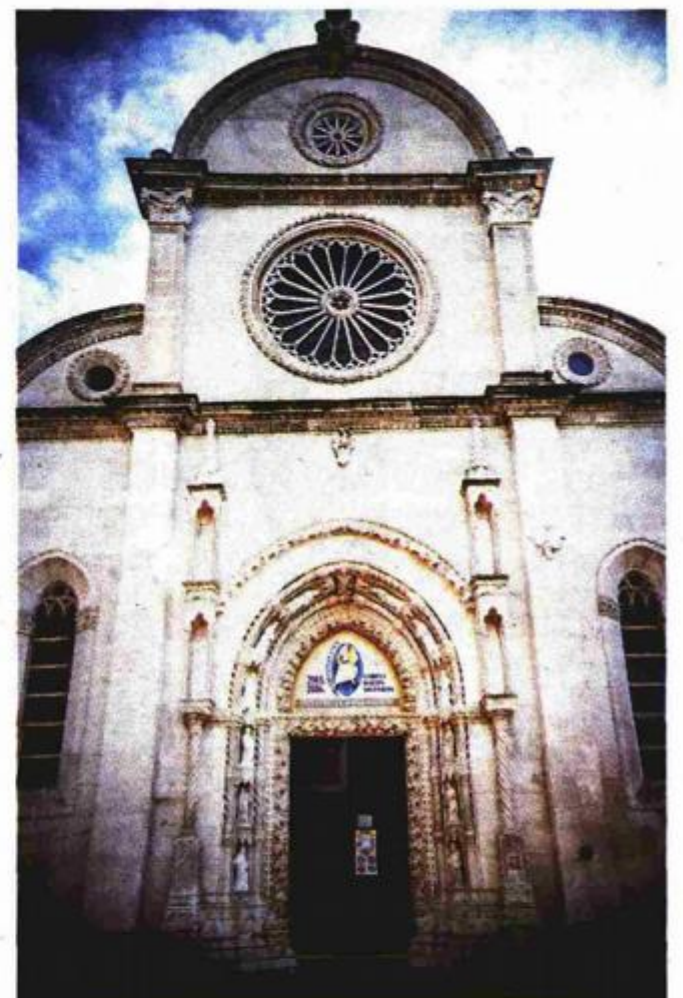
bio je u tome što nove skulpture klesane po uzoru na originale ne predstavljaju njihove faksimilske kopije. One su bile svojevrsna interpretacija originala, pa su tako primjericice dodani i neki novi detalji. Usto ni sama izvedba nije odgovarala originalnu i u nekim je detaljima bila puno grublja, a nove skulpture znatno su se razlikovale i po boji i teksturi kamena.

I dok je šibenska javnost tada bila u čudu i pitala se kakva se to intervencija dogodila na UNESCO-ovom spomeniku, vrlo brzo oglasili su se i šibenski konzervatori ograđujući se od takvog zahvata na katedrali za koji su isticali da je nestručan i skandalozan.

Skandal je mjesecima tresao hrvatsku javnost i podijelio je šibenski Konzervatorski odjel, koji je još i prije bio načet nekim prijedporima oko načina obnove tvrđave sv. Mihovila, da bi na kraju sve rezultirao i smjenama na čelu odjela.

Povratak biskupiji

Danas, dvije godine kasnije, originalne skulpture apo-

Katedrala sv. Jakova ponovno će zasjati u punom sjaju

stola ponovo se vraćaju na zapadni portal, a zamjenske će, kako kaže Bolanča, biti vraćene njihovom vlasniku – Šibenskoj biskupiji. Ona je naime i platila najveći dio troškova izrade spornih kamenih skulptura apostola koje su koštale oko 800.000 kuna. Taj je novac, kako stvari stoje, očito bačen uzalud, a s kipovima sada bi-

skupija može raditi što hoće. Oni, naime, nemaju nikakvu spomeničku vrijednost.

– Navedene skulpture nemaju svojstva kulturnog dobra, pa sukladno tome Konzervatorski odjel nema posebnih uvjeta glede daljnjeg postupanja s njima – kratko poručila Bolanča.

